

(๑) โครงการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

(๒) หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ความปลอดภัยด้านอาหารของกระทรวงสาธารณสุข เป็นวาระแห่งชาติ มุ่งเน้นให้เกิดการดำเนินงานโดยการสร้างความเข้มแข็งของการกำกับดูแลตั้งแต่การควบคุมการนำเข้า การผลิต การขนส่ง และการจำหน่ายให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการโดยสร้างแรงจูงใจ รมรงค์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคมีความรู้ มีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการเลือกซื้อ ประคบประหงม และบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย และการพัฒนาบุคลากรและกระบวนการโดยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงข้อมูลระบบสารสนเทศระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจนถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการพิจารณาตรวจสอบ เฝ้าระวัง วิเคราะห์คุณภาพอาหาร

จากข้อมูลสถานะสุขภาพของประชาชนในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๐ พบว่า กลุ่มโรคไม่ติดต่อมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะ มะเร็งตับ, มะเร็งปอด นอกจากนี้ กลุ่มโรค ที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง และโรคอาหารเป็นพิษยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขในอันดับต้นๆ ที่สำคัญของอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ซึ่งต้องมีการดำเนินงานเฝ้าระวังและมาตรการในการควบคุม ป้องกันเพื่อลดปัญหาต่อไป ทั้งนี้ สาเหตุส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง เหมาะสมของประชาชน และ การเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบทสู่สังคมเมือง ส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชน ภาวะสุขภาพของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป

จากการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานความปลอดภัย (Food Safety) ของอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ที่ผ่านมาพบว่า ผลการดำเนินงานสามารถบรรลุตามเกณฑ์ชี้วัดของกระทรวงสาธารณสุข คือ สถานประกอบการผลิตอาหารผ่านมาตรฐานตามเกณฑ์สุขลักษณะที่ดีในการผลิต (GMP), อาหารปลอดภัยปนเปื้อน ๖ ชนิด ได้แก่ สารเร่งเนื้อแดง, สารบอแรกซ์, สารฟอรัมาลิน, สารฟอกขาว, สารกันเชื้อรา และยาฆ่าแมลงผ่านเกณฑ์ความปลอดภัย, ตลาดสดประเภทที่ ๑ ผ่านเกณฑ์ตลาดสดน่าซื้อระดับดี - ดีมาก, ร้านอาหาร/แผงลอยจำหน่ายอาหาร ผ่านเกณฑ์อาหารสะอาด รสชาติอร่อย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการบรรลุ ผลสำเร็จในเชิงปริมาณเท่านั้น แต่ยังไม่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในเชิงคุณภาพ ในเชิงระบบและความยั่งยืนของการพัฒนาให้การดำเนินงานความปลอดภัยของอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างเครือข่ายการตรวจสอบ เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสารปนเปื้อนในอาหารของชุมชนอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน จะส่งผลให้ประชาชนในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในการบริโภคอาหารอย่างครอบคลุมมากขึ้น

ซึ่งการดำเนินงานโครงการนี้ เป็นการดำเนินงานต่อยอดและขยายผลจากการปฏิบัติงานปกติของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

(๓) วัตถุประสงค์ของโครงการ : เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสารปนเปื้อนในอาหารของชุมชนในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน โดยหน่วยประชาสัมพันธ์เชิงรุกเคลื่อนที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

(๔) เป้าหมาย ผลลัพธ์ และผลกระทบโครงการ

(๔.๑) กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(๔.๑.๑) กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มประชาชนอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน / นักท่องเที่ยวในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

(๔.๑.๒) ผู้มีส่วนได้เสีย : ประกอบด้วย หน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด โรงเรียน สถานประกอบการต่างๆ เป็นต้น

(๔.๒) เป้าหมายโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
- ประชาชนได้รับความรู้ในเรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร	เรื่อง	๑๒	๑๒
- ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร	ร้อยละ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕
- สถานที่จำหน่ายอาหารได้รับการรับรองความปลอดภัยจากสารปนเปื้อน	ร้อยละ	๖๐	๖๐
- อาหารสดปลอดภัยสารปนเปื้อน ๖ ชนิด	ร้อยละ	๙๐	๙๐

(๔.๓) ผลลัพธ์ : ประชาชน/นักท่องเที่ยวในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ได้รับการคุ้มครองดูแลสุขภาพ บริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ปราศจากสารปนเปื้อน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม ปลอดภัย

- มีการดำเนินงานอาหารปลอดภัยของอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ที่เป็นระบบครบวงจร สอดคล้องกับเส้นทางของห่วงโซ่อาหาร (Food Chain) และเกิดการบูรณาการและมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนในลักษณะของภาคีร่วม (Partnership)

(๔.๔) ผลกระทบ :

เชิงบวก :

- สร้างความตระหนักโดยรวมให้แก่ประชาชน ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง
- มีการดำเนินงานอาหารปลอดภัยที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคีร่วมทุกภาคส่วน เป็นระบบและครบวงจรเกิดการดำเนินงานอาหารปลอดภัยที่ต่อเนื่องและยั่งยืน
- เกิดการแลกเปลี่ยนวิชาการและองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและส่วนราชการต่างๆ อย่างกว้างขวางและแพร่หลายทั้งในด้านอาหารปลอดภัยและด้านอื่น

เชิงลบ :

- การที่ยังไม่สามารถสร้างความครอบคลุม และการก่อให้เกิดความตระหนักของประชาชนในระดับรากหญ้าได้อย่างแท้จริง เนื่องจากวิถีการดำรงชีวิตที่มีความหลากหลายทั้งในด้านวัฒนธรรม ค่านิยม และความรู้ของประชาชนผู้บริโภค และข้อจำกัดในด้านกระบวนการและเทคโนโลยีในการดำเนินงานที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์และปัญหาของบางพื้นที่และบางชุมชน ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และก่อให้เกิดความยั่งยืนได้นั้น จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ได้แก่

- ๑) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านอาหารปลอดภัย (Knowledge Management) ระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และระหว่างเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิด องค์ความรู้ที่ชัดเจน มีทางเลือกการดำเนินงานที่หลากหลาย

- ๒) การจัดการระบบสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารด้านอาหารปลอดภัยที่ตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ทั้งในระดับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ชุมชน และครอบครัว ได้อย่างเท่าทันการณ์

- ๓) การส่งเสริมการสื่อสารสาธารณะด้านอาหารปลอดภัยให้เกิดนโยบายสาธารณะขององค์กรต่างๆ ทั้งในส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน

- ๔) รมรณรงค์สร้างความตระหนักโดยรวมให้แก่ประชาชน ชุมชน และสังคมทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง

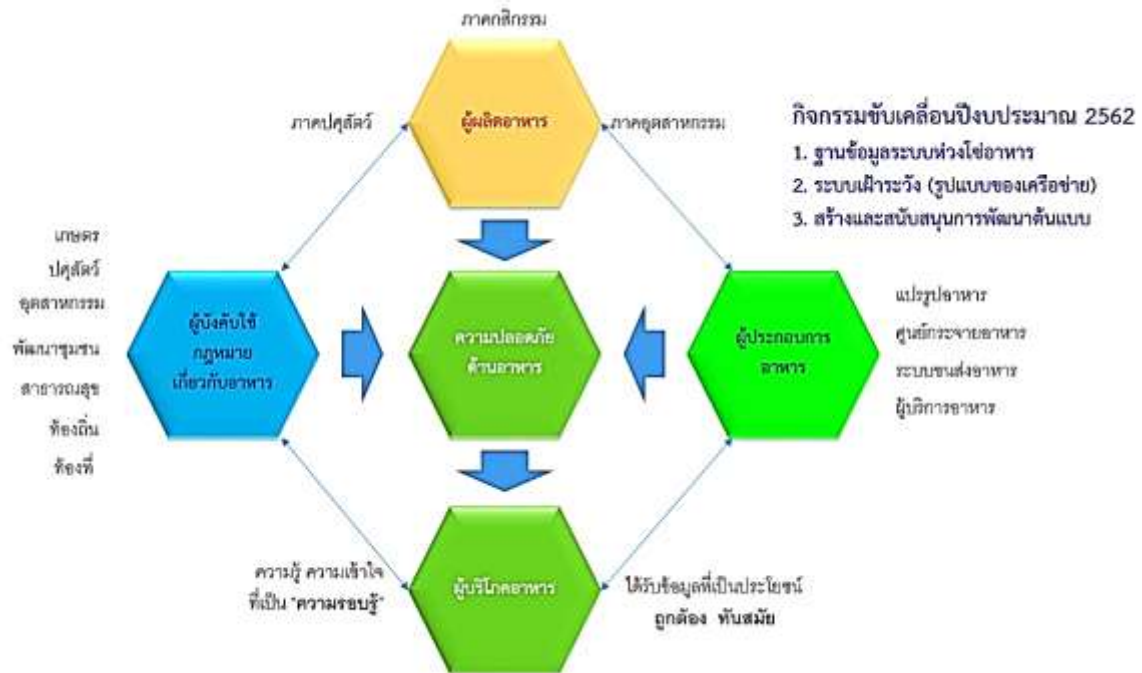
(๕) แนวทางการดำเนินงาน

- ๑.เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแก้ไขปัญหาสารปนเปื้อนในอาหารของชุมชนอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

- ๒.ตรวจเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหารโดยใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น จำนวน ๑๐๐ ตัวอย่าง

๓. พัฒนาสื่อสุขศึกษาและช่องทางการถ่ายทอดความรู้ด้านอาหารปลอดภัย แก่ผู้บริโภค/ผู้ประกอบการ และเครือข่ายการดำเนินงาน เช่น อปท., อสม., อย. น้อย จำนวน ๑๒ เรื่อง

๔. ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการ ตรวจสอบ ประเมิน และแก้ไขปัญหาสารปนเปื้อนในอาหารของชุมชน จำนวน ๑๗ เครือข่าย

(๖) งบประมาณของโครงการ ในปี ๒๕๖๒ บูรณาการกับโครงการในระดับพื้นที่ของกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๖ ตำบลนำร่อง

(๗) ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปี มีนาคม ๒๕๖๒ – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

(๘) สถานที่ดำเนินโครงการ :

พื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ๖ ตำบลนำร่องในปี ๒๕๖๒ (ตำบลผาสิงห์, ไชยสถาน, ถ้ำมด, กองควายและสะเนียน) โดยเน้นการดำเนินงานในพื้นที่ตลาดสด, ตลาดนัด, คลองถม, ร้านอาหาร/แผงลอยจำหน่ายอาหาร

(๙) ผู้รับผิดชอบ คณะอนุกรรมการเสริมสร้างความปลอดภัยด้านอาหาร ตามมติคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

(๑๐) ผลที่คาดว่าจะได้รับ มีการดำเนินงานบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่าย ภายในจังหวัดด้านอาหารปลอดภัย ส่งผลให้ผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกได้รับความปลอดภัย ส่งผลให้ประชาชนในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่านได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในการบริโภคอาหารอย่างครอบคลุมมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นายวิทศักดิ์ จันตระ)
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
เลขานุการคณะอนุกรรมการฯ

ผู้เสนอโครงการ

(นายเอกชัย เวศนารัตน์)
เกษตรอำเภอเมืองน่าน
ประธานคณะอนุกรรมการฯ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายวิศิษฐ์ ทวีสิงห์)
นายอำเภอเมืองน่าน
ประธานคณะกรรมการ พขอ.เมืองน่าน